

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. Тихомир Добринов Георгиев д.м.н.

**Определен за член на Научното жури със заповед на Ректора на МУ-
Варна Р-109-432/14.12.2017г.**

На дисертационен труд за присъждане на научна степен „Доктор на науките“ на доц. Д-р Антон Йорданов Джоров, д.м. на тема: „Скелетни репозиции, реконструкции и фиксации в лицево-челюстната област“.

Професионално направление: 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление 7.2. Стоматология; научна специалност „Хирургична стоматология“.

Биографична част:

Доц. д-р Антон Йорданов Джоров е роден в гр. София. През 1982 г. завършва Медицински Университет - София. До 1987 г. работи по разпределение в гр. Долна Баня. След конкурс е избран за асистент в Катедра Орална и Лицево-Челюстна Хирургия на МУ София, където работи до 2008г. Придобива специалност: „Обща стоматология“, „Хирургична стоматология“ и „Лицево-Челюстна Хирургия“. Води упражнения на студенти по Стоматология – III, IV и V курс и по медицина – V и VI курс. Ръководи следдипломната квалификация на специализанти по Орална и Лицево-челюстна хирургия. Чел е лекции на студенти по Стоматология.

Специализира в Клиниката по Лицево-Челюстна Хирургия на ВМА София под ръководството на полк. проф. Н. Георгиев, а по проблеми на ортогнатичната и микроваскуларната хирургия във Военна болница Прага при проф. Немет и в Хавана към Националния хирургичен център „Братя Амехерас“ при проф. Круаняс. Преминава квалификационни курсове по анестезиология и реанимация, микроваскуларна, ортогнатична; кранио-фациална хирургия, имплантология.

Дълги години работи съвместно с проф. Н. Полихронов, проф. Ап. Стратиев и проф. Ст. Киров.

През 2005 г. защитава дисертация на тема „Актуални хирургични методи за реконструкции и автогенно възстановяване на долната челюст“ и придобива образователна и научна степен „доктор“.

През 2008 г. е хабилитиран за доцент. От тогава е завеждащ диагностично-лечебната дейност на „Специализирана болница за Активно Лечение по Лицево-Челюстна Хирургия ”– Университетска, София. От 2012 г. е доцент към Военно Медицинска Академия София.

От 2013 г. е консултант и гост-оператор към Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда, София.

От 1991 г. има успешна частна практика като Лицево-Челюстен хирург в Медико-стоматологичен център „АМА”, София, бул.„Джеймс Баучер”, бл.122, където практикува и в момента.

Работи в целия обем на оралната и лицево-челюстната хирургия.

Автор е на 47 научни публикации, 2 рационализации, 33 доклада - представени на наши и международни конгреси и конференции. Провел е 4 теоретични и практически курса по Л.Ч.Х.

Участие в написването на учебниците: „Лицево-Челюстна и Орална Хирургия” под редакцията на проф. Р. Угринов и „Орална хирургия” под редакцията на проф. Д. Атанасов и създаването на „Медицински стандарт по Лицево-Челюстна Хирургия” - приет от МЗ.

Автор е на монографията „Ортогнатична хирургия”.

Председател е два мандата на „Сдружение на Оралните и Лицево – Челюстни Хирурзи в България”. Под негово ръководство и с активно участие се провежда I и II Национален конгрес по ЛЧХ с международно участие и две научни конференции.

Член на „Сдружение на Оралните и Лицево – Челюстни Хирурзи в България”.

Член на Борда на „Балканската Асоциация по Лицево-Челюстна Хирургия”.

Член на „Европейската Асоциация по Кранио – Максило – Фациална Хирургия”.

Член на „Световната Асоциация по Орална и Лицево-Челюстна Хирургия”.

II. Обем и структура на представения дисертационен труд

Разработеният от доц. Антон Джоров дисертационен труд „Скелетни репозиции, реконструкции и фиксации в лицево-челюстната област“ е изключително актуален със своя научен и научно – приложен характер. Написан е на 378 стандартни страници, от които 91 стр. литературен обзор, цел и задачи – 2 стр., собствени изследвания включващи материал и методика, резултати и обсъждане – 199 стр., заключение и

изводи – 11 стр. Трудът е онагледен е с 268 фигури, 15 таблици, 9 графики и 3 приложения.

Литературният обзор задълбочено и последователно разглежда проблемите, методите на извършване на съвременните оперативни средства за репозиция, реконструкция и фиксация на настъпилите лицеви деформации и дефекти след травми, оперативни намеси, вродени аномалии и малформации.

В раздела „Заключение върху литературния анализ” автора подчертава нерешените въпроси на скелетните репозиции, реконструкции и фиксации в една твърде сложна анатомична зона. На тази основа доц. Джоров отразява значимостта на проблема и формира целта на дисертационния труд. Библиографията съдържа 1208 заглавия, от които 133 на кирилица и 1075 на латиница.

III. Цел и задачи

Целта на настоящия дисертационен труд е: „Да се анализират, актуализират и индицират методите за скелетни репозиции, реконструкции и фиксации в трите лицеви етажа, за да се оптимизира лечението на болните с фрактури, аномалии, деформации, малформации и постаблативни дефекти в лицево-челюстната област.”

За постигането на тази цел автора си поставя следните задачи:

- Да приложи методи за скелетни репозиции, реконструкции и фиксации в горен лицев етаж. Да анализира постигнатите чрез тях резултатите и да ги популяризира. Да предложи класификация и алгоритъм за лечение на фрактурите на фронталния синус.
- Да характеризира и оцени методите за лечение на фрактури в среден лицев етаж. Да предложи класификация за назо-орбито-етмоидални фрактури и спрямо нея да представи диагностични методи и принципи за лечение. Да предложи актуален модел за лечебно поведение при фрактури на зигоматичната кост, дъга и орбитален под. Да предложи алгоритъм за лечебно и хирургично поведение при множествени фрактури в ЛЧО.
- Да характеризира, оцени и анализира методите за хирургично лечение на зъбно-челюстно-лицеви аномалии, деформации, малформации и дефекти в среден лицев етаж. Да прецизира индикациите за максиларни и бимаксиларни ортогнатични реконструкции. Да представи хирургични протоколи за дистракционна

остеогенеза в среден лицев етаж и да извърши оценка на метода спрямо постигнатите резултати.

- Спрямо съвременните средства за фиксация и биомеханични принципи за остеосинтези, да утвърди методи за лечение на мандибуларните фрактури, които не налагат междучелюстна имобилизация.
- Да анализира усложненията при мандибуларна двустранна сагитална приплъзваща остеотомия, да оцени късните резултати от лечението на темпоромандибуларната анкилоза и микрогнатия. Да приложи дистракционна остеогенеза в комплексното лечение на хемифациални микрозомии и да прецизира индикациите за избор на метод при ментопластика.
- Да създаде класификация на зъбно-челюстно-лицевите аномалии, деформации и малформации, която да послужи за основа и избор на хирургично лечение.
- Да установи как се възприемат лицата със зъбно-челюстно-лицеви аномалии и деформации от околните хора и как те оценяват постигнатите резултати от ортогнатичните реконструкции.
- Да предложи оперативните техники, оцени резултатите и обоснове приложението на методите за възстановяване на мандибуларните дефекти с помощта автогенни свободни, васкуларизирани трансплантати и дистракционна остеогенеза.

Целта и задачите са добре насочени към конкретните нозологични групи, което дава възможност на автора, чрез правилно подбрани от него средства да реализира настоящата разработка.

IV. Актуалност на темата и целесъобразност на поставената цел.

Темата на дисертационният труд е значима за българската наука и практика. Тя разглежда голям обем от патологични увреждания в ЛЧО с различна етиология и голямо многообразие на прилаганите оперативни методи. Дисертантът на базата на световния и личен опит анализира резултати и създава протокол за избор на най-адекватни лечебни подходи. По тази причина темата е целесъобразна и значима за българската стоматологична наука и лечебна практика.

V. Резултати

Доц. Джоров изчерпателно и аналитично представя резултатите от лекуваните и наблюдавани от него болни. Разнообразният и голям обем от нозологични единици,

различията в етиологичния характер на уврежданията и техните анатомични и функционални особености, както и многообразието на използваните оперативни методи, представляват предизвикателство, с което дисертантът се е справил. Това потвърждава, че приложените оперативни методи за лечение и анализирания клиничен материал, са негово лично дело. В някои от интерпретираните клинични групи случаите са оскъдни, но те по принцип са казуистика и липсва обособен клиничен център за лечението им в България.

VI. Изводи

На основание на отчетените и анализирани клинични резултати доц. Джоров прави следните изводи.

1. При фрактури на предната стена на фронталния синус, коронарният разрез и достъп, който осигурява максимална визуализация, оптимални условия за репозиция, фиксация и реконструкция.
2. Фронталната краниопластика е елемент от лечението на краниофациални дизостози, посттравматични реконструкции и естетични корекции.
3. При лечението на фрактури в среден лицев етаж счита за най-подходящи „откритите“ хирургични методи за репозиции и фиксация, чрез широк достъп и през дискретни разрези.
4. Въвежда НОЕ фрактури като самостоятелна нозологична единица.
5. При фрактури на зигоматичната кост, приема латералната орбитална стена за най-важната референтна зона, която позволява адекватната репозиция.
6. Предната сегментна супраапикална остеотомия (ПССМО) и остеотомията по Le Fort I са актуални и ефективни методи за максиларни ортогнатични реконструкции.
7. Приема, че бимаксиларните ортогнатични реконструкции са най-ефективни и оптимални във функционален и естетичен аспект при „съчетани“ зъбно-челюстно лицеви аномалии и деформации.
8. Препоръчва, чрез остеотомии по Le Fort I, II и III и distractionна остеогенеза да бъдат реконструирани както посттравматични деформации, зъбно-челюстно лицеви аномалии, така и краниофациални малформации.
9. Отчита, че меките силиконови епитези са алтернатива на многоетапни и рискови хирургични реконструкции.

10. Установява, че от всички свободните костни трансплантати, краниалните са най-подходящи за възстановяване на скелетни дефекти в горен и среден лицев етаж.
11. Счита, че титановите плаки и винтове трябва да са стандарт за фиксация на остеотомирани сегменти и автогенни костни трансплантати в ЛЧО.
12. Отчита, че след аугментационна ментопластика меките тъкани следват костните премествания средно с 92%, а при редукиционна - с 75%.
13. Приема, че двустранна сагитална приплъзваща остеотомия е ниско рисков метод за мандибуларни ортогнатични реконструкции.
14. Доказва, че лечение на деца с темпоро-мандибуларна анкилоза и микрогнатия, чрез костохондрални трансплантати с дължина на хрущялната част до 4мм не предизвикват свръхрастеж.
15. Установява, че предложеният от него метод за артропластика с коронарни израстъци при лечение на ТМА формира нови стави от автогенен мандибуларен костен материал, без необходимост от допълнителна донорна област.
16. Препоръчва за възстановяването на значими мандибуларни дефекти дистракционната остеогенеза като алтернатива на васкуларизираните автогенни костни трансплантати.
17. Отчита, че ортогнатичните реконструкции допринасят за социална реализация на пациентите.

XI. Приноси

На базата на проведените изследвания и направените изводи могат да се изведат следните приноси за науката и практиката.

- Разработеният дисертационен труд е на съвременна и актуална тема и представлява принос за българската стоматологична наука.
- Върху богат и добре онагледен собствен клиничен материал се анализират и отчитат следоперативните резултати от приложението на съвременни иновативни хирургични решения.
- Върху биометричните характеристики на кранио-фациалния комплекс са обосновани индикациите за избор на методи за репозиция и фиксация на фрагментите.
- Представени са индикации за максиларни, мандибуларни и бимаксиларни ортогнатични реконструкции.

- Направени са клинични и теоретични обосновки за приложението на автогенните микроваскуларни реконструкции и дистракционната остеогенеза в ЛЧО.

VII. Характеристика и оценка на дисертационният труд

Дизайнът на проучването включва правилно подбрани материали и методи на изследване по всички задачи, което гарантира достоверност на резултатите и приноси с оригинален характер. Дисертационният труд на доц. д-р Джоров е структуриран правилно, съдържа всички елементи на научна разработка и отговаря на изискванията на З.Р.А.С.Р.Б. и на Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

Резултатите са коректно описани и изчерпателно анализирани. Те обхващат всички аспекти от поставените задачи, което позволява постигането на поставената цел.

VIII. Преценка на публикациите и личния принос на дисертанта.

Списъкът с публикации предоставен от Доц. Джоров е в размер 11 пълнотекстови публикации отпечатани в български научни списания. В 6 от тях той е единствен автор. Пет от публикациите са в колектив, в който той е водещ автор. Това показва, че избраната тема е добила гласност в научните среди.

Разработваният дисертационен труд е лично дело на автора в добра колаборация с научни звена работещи в тази област.

Авторефератът е разработен съобразно възприетите академични изисквания. Неговото съдържание и онагледеност обхващат всички части на представения научен труд.

Дисертантът се е съобразил с направените предварителни критични бележки.

IX. Заключение

Казаното до тук ми дава основание да направя следното заключение:

Цялостната ми оценка за дисертационният труд на доц. Джоров на тема „Скелетни репозиции, реконструкции и фиксации в лицево-челюстната област“ е категорично положителна. Трудът отговаря на критериите за дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“, има приносен характер за денталната медицина и лицево – челюстната хирургия в частност, показва категорично, че доц. Джоров познава съвременната специализирана литература в нейната широта и профилираност и има

богат клиничен и изследователски опит. Темата на научния труд е изключително проф. научен принос в българската изследователска школа по орална хирургия.

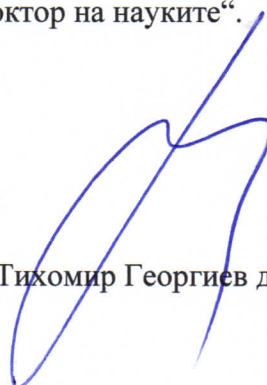
Убедено ще гласувам „ЗА“ и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на доц. д-р Антон Джоров, дм научната степен „доктор на науките“.

Варна

20.03. 2018 г.

Рецензент:

(проф. д-р Тихомир Георгиев д.м.н.)

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long vertical stroke extending upwards from the top right of the signature.